

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM Építészmérnöki Kar

Előterjesztő neve és beosztása:

- Dr. Alföldi György DLA dékán,
- Dr. Harmathy Norbert, tanszékvezető helyettes - Épületenergetikai és Épületgépészeti Tsz.
- Dr. Krähling János, tanszékvezető - Építészettörténeti és Műemléki Tanszék
- Molnár Csaba DLA, tanszékvezető – Rajzi és Formaismereti Tanszék
- Nagy Márton DLA, tanszékvezető - Lakóépülettervezési Tanszék
- Dr. Sipos András, tanszékvezető - Morfológia és Geometriai Modellezés Tanszék
- Szabó Árpád DLA, tanszékvezető – Urbanisztika Tanszék
- Szabó Levente DLA, tanszékvezető - Középülettervezési Tanszék
- Dr. Takács Lajos Gábor, tanszékvezető - Épületszerkezettani Tanszék
- Vasáros Zsolt DLA, tanszékvezető - Exploratív Építészeti Tanszék
- Dr. Várkonyi Péter, tanszékvezető – Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék
- Dr. Vidovszky István, tanszékvezető - Építéstechnológia és Építésmenedzsment Tanszék

Szervezeti egység: Építészmérnöki Kar

ELŐTERJESZTÉS

a Kari Tanács 2024. március 27-i ülésére

**Felhívás a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Építészmérnöki Kar
működőképességének helyreállítására**

Budapest, 2024. március 27.

Tárgyalta: Tanszékvezetői Értekezlet,

I. Az Előterjesztés tartalmi követelményei

A) AZ ELŐTERJESZTÉS SZAKMAI INDOKAI, ELŐZMÉNYEI, SAJÁTOSÁGAI

Tisztelt Kari Tanács! A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) Építészmérnöki Kar (EPK) Kari Tanácsa - a Nemzeti Felsőoktatási törvénnyel összhangban - felelősséget érez a felsőoktatás színvonalának emeléséért, a versenyképes tudás átadásához szükséges feltételrendszer megteremtéséért.

Ezért kötelességének érzi fenntartónak, illetve a fenntartót képviselő kancellárnak rámutatni arra, hogy a BME ÉPK jövője közvetlen veszélyben van, a reálértéken folyamatosan csökkenő fenntartói finanszírozás és a rövidtávú szempontokat érvényesítő bürokratikus elvárások, továbbá a fenntartó és az egyetemi vezetés között folytatott, egyelőre eredmény nélküli párbeszéd miatt.

Az előterjesztéshez mellékletben is csatolt Felhívásban foglaltuk össze a kari oktatók és kutatók pályán tartásának, utánpótlásának, valamint a nemzetközi rangú műegyetemi építészképzés megőrzésének legfontosabb feltételeit.

F) MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet: Melléklet: FELHÍVÁS, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építészmérnöki Kar működőképességének helyreállítására

HATÁROZATI JAVASLAT

A Kari Tanács úgy dönt, hogy támogatja a „Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Építészmérnöki Kar működőképességének helyreállítására” című Felhívásban foglaltakat és felkéri Dékánt, hogy a Kari Tanácsi döntésről és tartalmáról tájékoztassa a fenntartót, az egyetem vezetését, a szakmai szervezeteket és a nyilvánosságot is.

A végrehajtásért felelős: Dr. Alföldi György DLA dékán

Kérjük a Tisztelt Kari Tanácsot, hogy fogadja el a határozati javaslatot.

Budapest, 2024. március 22.

- Dr. Alföldi György DLA dékán,
- Dr. Harmathy Norbert, tanszékvezető helyettes - Épületenergetikai és Épületgépészeti Tsz.
- Dr. Krähling János, tanszékvezető - Építészettörténeti és Műemléki Tanszék
- Molnár Csaba DLA, tanszékvezető – Rajzi és Formaismereti Tanszék
- Nagy Márton DLA, tanszékvezető - Lakóépülettervezési Tanszék
- Dr. Sipos András, tanszékvezető - Morfológia és Geometriai Modellezés Tanszék
- Szabó Árpád DLA, tanszékvezető – Urbanisztika Tanszék
- Szabó Levente DLA, tanszékvezető - Középülettervezési Tanszék
- Dr. Takács Lajos Gábor, tanszékvezető - Épületszerkezet-tani Tanszék
- Vasáros Zsolt DLA, tanszékvezető - Exploratív Építészeti Tanszék
- Dr. Várkonyi Péter, tanszékvezető – Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék
- Dr. Vidovszky István, tanszékvezető - Építéstechnológia és Építésmenedzsment Tanszék

1. Melléklet

FELHÍVÁS

a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építészmérnöki Kar működőképességének helyreállítására

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) néhány év múlva kétszázötven éves jubileumát ünnepli. Az 1782-ben alapított intézmény a világon elsőként oktatott egyetemi keretek között mérnököket. A BME valódi nemzeti kincs, világviszonylatban is jegyzett eredményeinek megőrzése és ápolása, hagyományainak folytatása és folytathatósága közügy, ami fokozott felelősséget ró a fenntartóra és az intézményvezetőkre egyaránt.

Az Építészmérnöki Kar elidegeníthetetlen és integráns része ennek az évszázados hagyománynak. Fennállása alatt szakmánk kiváló és reprezentáns képviselőinek ezreit nevelte ki, akik - minden nehézség dacára - európai színvonalú magyar építészeti kultúrát hoztak létre és tartanak életben, a kezdetektől mind a mai napig.

A BME Építészmérnöki Kar Kari Tanácsa - a Nemzeti Felsőoktatási törvénnyel összhangban - felelősséget érez a felsőoktatás színvonalának emeléséért, a versenyképes tudás átadásához szükséges feltételrendszer megteremtéséért. Ezért kötelességének érzi fenntartónak, illetve a fenntartót képviselő kancellárnak rámutatni arra, hogy a BME Építészmérnöki Kar jövője közvetlen veszélyben van, a reálértéken folyamatosan csökkenő fenntartói finanszírozás és a rövidtávú szempontokat érvényesítő bürokratikus elvárások, továbbá a fenntartó és az egyetemi vezetés között folytatott, egyelőre eredmény nélküli párbeszéd miatt.

A kari oktatók és kutatók pályán tartása, utánpótlása, társadalmi elfogadottsága és megbecsülése, valamint a nemzetközi rangú műegyetemi építészképzés megőrzésének érdekében az Építészmérnöki Kar az alábbi feltételek fenntartó általi teljesítését látja szükségesnek:

- 1. A kar költségvetésében szereplő állami finanszírozásnak fedeznie kell az oktatói-kutatói és nem oktató-kutatói bérek, illetve az oktatáshoz és kutatáshoz szükséges eszközök és oktatási infrastruktúra fenntartási, felújítási költségét.**
  - A kar számára az alapfeladatok 2024. évi finanszírozására az egyetemi költségvetés tervezete szerint előirányzott összeg (reálértéken, a KSH alapján) 36%-a a 2008. évinek. A 2007-esnek 35%-a, a 2006-osnak 33%-a. Ennyiből az egyetemi oktatás megszervezése és a kar alapvető működése nem biztosítható.
  - A fő- és félállású oktatói összlétszám évek óta csökken, az oktatási feladatok ellátása csak nagy számú, társadalmi munkában, vagy jelképes honoráriumért dolgozó külső óraadó bevonásával lehetséges.
  - A 2024-re előirányzott összeg nem teszi lehetővé még a jelenlegi, törvényben és egyetemi szabályokban rögzített, rendkívül alacsony bér kigazdálkodását sem. Az évek óta súlyosbodó helyzet már jelenleg is az oktató-kutató, valamint a nem oktató-kutató kollégák személyes gazdasági ellehetetlenülését jelenti¹.

---

¹ A forint vásárlóértéke a 2008 év elejéhez képest 2024-re felére csökkent (a 2008-as 100Ft 2024-ben 206Ft-nak felel meg – forrás: KSH), miközben ezen időszak alatt az egyetemi oktatók bértábla szerinti bére csak 127%-ára nőtt – a bértáblába be nem épült 2×15%-os „munkáltatói döntésen alapuló” emeléssel is csak 168%-ára.

- Az egyetemi oktatáshoz és kutatáshoz szükséges beszerzések könnyítése, illetve az évtizedek óta halogatott infrastrukturális karbantartások, felújítások elvégzése a bérek rendezéséhez hasonlóan elengedhetetlen feltételei a minőségi építészképzés megőrzéséhez.
- 2. Az oktatói-kutatói utánpótlás érdekében az egyetemi munkakörökhöz szükséges doktori fokozat (PhD vagy DLA) megszerzésének legalább 4 éves időtartama alatt a doktoranduszok ösztöndíját rendezni kell.**
- A doktori képzés az oktatói-kutatói utánpótlás elsődleges forrása. A doktoranduszi ösztöndíj jelenleg a minimálbér töredéke: a doktori képzés első két évben 140.000 Ft, második két évében 180.000 Ft havonta, mely összeg egy fiatal pályakezdőnek reménytelen jövőt közvetít.
- 3. Az Építészmérnöki Kar által erkölcsileg elvárható legkisebb oktatói-kutatói bér a tanársegédek esetében a mindenkori kezdő, mesterdiplomával rendelkező mérnökök átlag munkabére (ez 2024-ben kb. bruttó 650.000Ft), a többi oktatói-kutatói státuszban pedig a közalkalmazotti bértábla szerinti arányosan növelt érték.**
- Jelenleg a főállású egyetemi tanársegédek fenntartó által biztosított alapbére, ami évek óta kötelező kiegészítés révén éri el a garantált bérminimumot, jelentősen elmarad a kezdő mérnökök átlagbérértől.
  - A doktori fokozathoz (PhD vagy DLA) kötött adjunktusi munkakör esetében a doktori fokozat magasabb végzettséget és egyben tudományos vagy művészeti többletképességek meglétét igazolja, mégis, a karon az adjunktusok átlagbére éppen, hogy meghaladja a garantált bérminimumot, ami jelentősen elmarad még a pályakezdő diplomások átlagbérértől is, azaz a többlet erőfeszítés semmilyen anyagi megbecsülést nem eredményez. Mindez ellehetetleníti az oktatók-kutatók utánpótlását.
  - Alapvetőnek tartjuk, hogy a fenntartói finanszírozás az alapbéreket függetlenül állapítsa meg az időszakos, és különféle szakmák esetében különféle mértékben jelentkező, az alapfeladatokon túli többlet teljesítmény eredményeként létrejövő keresetkiegészítésektől.
  - Az alapbérnek maradéktalanul fedezni kell a főállású oktatói-kutatói és a nem oktató-kutató státuszokban dolgozók jelen munkaerőpiaci viszonyok között elvárható bérigényét és ezzel együtt a bérek folyamatos inflációkövetését, mert ez a státuszok fenntartásának és az intézmény stabil működésének alapvető feltétele.
  - Nemzetközi versenyképesség tekintetében, valamint a ma is érzékelhető munkaerő elszívás kiküszöbölésének érdekében magától értetődő fenntartói stratégiai cél kellene, hogy legyen a nemzetközi rangsorokban hasonló helyen szereplő intézmények által biztosítottak átlagával közel azonos vagy akár annál magasabb bérképzés. A BME Építészmérnöki Kar a QS nemzetközi egyetemi rangsorban több éve a 150-200 közötti helyen áll a hazai képzések közül egyedül az építészmérnöki képzések között. Az itt szereplő más intézményeknél, azaz karunk nemzetközi vetélytársainál (pl. University of Copenhagen, University of Florence, Technical University of Darmstadt) az egyetemi oktató gárda gerincét alkotó egyetemi adjunktusi státusz bérezése általában meghaladja a havi bruttó 3000€-t.

A Műegyetemi építész-mérnök képzés értékteremtő műhelymunkája elengedhetetlen minőségi dimenzióját jelenti építészeti kultúránknak, enélkül nem értékelhető a történeti vagy éppen a kortárs nemzetközi és hazai építészet, és garanciája is sokszor a magyar építészek nemzetközi elismerésének. A jelenlegi tendenciák e kiválósági mutatókat a legkevésbé sem támogatják, és az oktató-kutató közösség morális elköteleződése ellenére nem csak a kar, hanem a Műegyetem, sőt az építész szakmának az intellektuális szférában kiérdemelt presztízse is gyengült.

E folyamat azonnali fenntartói beavatkozást igényel, megfordításához elengedhetetlenül szükséges az oktatói-kutatói kar státuszának helyreállítása, a versenyképes munkafeltételek megteremtése!

Budapest, 2024. március 22.

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Építész-mérnöki Kar,
Kari Tanács